

CORVINA

A MAGYAR KÖNYVKERESKEDŐK EGYLETÉNEK KÖZLÖNYE.

A „MAGYAR KÖNYVÉSZET” című havi melléklettel.

A «CORVINA» szerkesztőségének szánt kéziratok Wiesner Jakab szerkesztőhöz (Budapest, II., Oszlop-u. 4.) küldendőek.

Megjelenik minden hó 10., 20. és 30-án.

Az egylet tagjai ingyen kapják.
Előfizetési ára egész évre 16 korona.

HIRDETÉSEK ÁRA: 3 hasábos nonpareille soronként tagoknak 6 fillér, nemtagoknak 10 fillér.

Ujonnan megjelent könyvek.*)

Betegh Pál és Társa Székelyudvarhelyen.

Borszéki Soma. Székely vasutak. (16-r. 31 l.) Székelyudvarhely, 1908. Betegh Pál.
Solyomossy Endre. Udvarhely vármegye szövő-fonó háziipara. (16-r. 6 l.) Székelyudvarhely, 1908. Betegh Pál.

Buzárovits Gusztáv Esztergom.

Prohászka Ottokár. Elmékedések az evangéliumról. (K. 8-r. 761 l.) Esztergom, 1908. Buzárovits Gusztáv biz. Vásonba kötve 8 k. Bőrkötésben vörös metszéssel 10 k. Bőrkötésben arany metszéssel 12 k.
— A keresztény bűnbánat és bűnbocsánat. A budapesti m. kir. tudományegyetem hittani kara által a Horváth-féle jutalommal kitüntetett pályamunka. Harmadik kiadás. (8-r. V, 325 l.) Esztergom, 1908. Buzárovits Gusztáv 4. k. Kötve 5 k.

Deutsch Zsigmond és társa Budapestén.

Csáth Géza. A varázsló kertje. (Elbeszélések.) (K. 8-r. 165 l.) Bpest, 1908. Deutsch Zsigmond és tsa 3 k.
Természet és társadalom. VI. füzet. Népszerű tudományos könyvtár. (K. 8-r.) Bpest, 1908. Deutsch Zsigmond és társa. Egy-egy füzet 1 k.
VI. füzet Láncki Jenő dr. Szocializmus és ethika. (74 l.)

Eggenberger-féle könyvkereskedés Budapestén.

Böszörményi Géza. Tanulmányok a magyar-ugor nyelvek összehasonlító jelentésánához. I. rész. Assimilatio jelentésváltozások a Kalevalában. (8-r. 129 l.) Bpest, 1908. Eggenberger-féle kk. 4 k.

Franklin-Társulat Budapestén.

Büntetőjogi határozatok tára. A kir. kuria hivatalos kiadványa. Közzéteszi a magyar kir. igazságügyminiszter. III. kötet. I. füzet. (8-r. 24 l.) Bpest, 1908. Franklin-társulat 66 f.
Évkönyve. A cs. és kir. külügyi szolgálat —. 1908. Az 1908. évi márczius 9-iki állapot szerint. Tizenkettedik évfolyam. (8-r. IV, 576 l.) Bpest, 1908. Franklin-Társ. biz. Vásonba kötve 10 k.
Shakespeare-tár, Magyar —. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter támogatásával kiadja a Kisfaludy-társaság Shakespeare-bizottsága. Szerkeszti Bayer József, I. kötet. 1—2. füzet. (8-r. 160 l.) Bpest, 1908, Franklin-Társulat 4 k.

Kilián Frigyes utóda Budapestén.

Szív és pohár vagy a szerelem hatalma! Érzelmes történet számos ábrával és helyes morállal. (16-r. 34 l.) Bpest, 1908. Kilián Frigyes biz. 1 k.

Lampel Róbert (Wodianer F. és fiai) r.-t. könyvkiadó-vállalata Budapestén.

Csiky Kálmán dr. Magyar alkotmánytan. A polgári jogok és kötelességek rövid ismertetése. Népiskolák V. és VI. osztálya

számára. Az új miniszteri tanterv és utasítás értelmében átdolgozta ifj. Csiky Kálmán dr. Tizenegyedik kiadás. (8-r. 64 l.) Bpest, 1908. Lampel Róbert r.-t. Kötve 52 f.
Értesítő könyvecske, Elemi népiskolai —. (Hungária értesítő.) (8-r. 16 l.) Bpest, 1908. Lampel Róbert r.-t. Kötve 11 f.
Gecser Béla. A magyar nemzet történelme. Felső nép- és polgári iskolák számára. Második, javított kiadás. (8-r. 100 l.) Pancsova, 1902. Lampel Róbert r.-t. Bpestén 1 k. 20 f.
Kozma László, Somogyi Béla, Szöllösi Jenő és Ember János. Magyar nyelvkönyv az elemi iskolák III. osztálya számára. (8-r. 87 l.) Bpest, 1906. Lampel Róbert r.-t. Kötve 52 f.
— Ugyanaz. Az elemi iskolák IV. osztálya számára. Harmadik, változatlan kiadás. (8-r. 116 l.) Bpest, 1908. U. o. Kötve 54 f.
— Ugyanaz. Az elemi népiskolák V—VI. osztálya számára. Második, változatlan kiadás. (8-r. 152 l.) Bpest, 1908. U. o. Kötve 96 f.
Néptanítók (népnevelők) könyvtára. 35—36. füzet. Szerkeszti Peres Sándor. (8-r.) Bpest, 1908. Lampel Róbert r.-t. Egy-egy füzet 1 k.
35—36. füzet. Böngér János. Népiskolai magyar nyelv-tanaink története. (224 l.)
Szabó Elemér. Számítási leccék az elemi iskola III. osztálya számára. (8-r. 78 l.) Budapest, 1909. Lampel Róbert r.-t. Kötve 40 f.

Légrády Testvérek Budapestén.

Bucsányi dr. A napfény gyógyhatása és a napfürdő. Második kiadás. (16-r. 151 l.) Bpest, 1908. Légrády testvérek biz. 1 k. 80 f.
Csermely Gyula. Román parasztok. Elbeszélések. (8-r. 191 l.) Bpest, 1908. Légrády testvérek biz. 3 k.

Lepage Lajos Kolozsvárt.

Bartók György dr. és Tárkányi György. Konfirmációi káté református növendékek számára. Második kiadás. (K. 8-r. 70 l.) Kolozsvár, 1908. Lepage Lajos biz. 70 f.
Lám Károly. Az erdélyi országgyűlés szervezete 1541—1848. (8-r. 54 l.) Kolozsvár, 1908. Lepage Lajos biz. 1 k. 40 f.
Sztipszky Hiador. Az erdélyi halastavak ismeretéhez. Régi és mai halastavak. (8-r. 94 l.) Kolozsvár, 1908. Lepage Lajos biz. 2 k.

Ifj. Nagel Ottó Budapestén.

Budapest székesfőváros iskolai hatóságai és intézetei az 1907—8. iskolai évben. (8-r. 298 l.) Bpest, 1908. Ifj. Nagel Ottó biz. 2 k.
Füzetek, Klinikai —. XVIII. évfolyam. 4. füzet. Előadások a gyakorlati orvostan összes ágaiból. A legkiválóbb szak-ferriak közreműködésével szerkeszti Donáth Gyula dr. (8-r.) Budapest, 1908. Nagel Ottó biz. Egy-egy füzet 90 f.
4. füzet Oláh Gusztáv dr. Psychosis arteriosclerotica? és Szabóky János dr. A gümőkór specifikus terapiájából Befejező rész. (101—140 l.)
Jakabfy Zoltán. A színházépítés fejlődése. (K. 8-r. 53 l.) Bpest, 1908. Nagel Ottó biz. 1 k.

«Pátria» irod. vállalat és nyomdai r.-t. Budapestén.

Előadások a szőlészet és borászat köréből. (8-r. 182 l.) Bpest, 1908. Pátria r.-t. biz. 2 k. 50 f.
Párczer Gyula. Mezőgazdák üzemi útmutatója. Kereskedelmi tanácsadó a gazdaközönség számára. (16-r. 506 l.) Bpest, 1908. Pátria r.-t. Vásonba kötve 5 k.

*) Könyvészetünk teljessége érdekében fölkérhetnek a t. kiadók, hogy kiadványaik egy-egy példányát megjelenés után azonnal czímre beküldeni sziveskedjenek. A könyveket lajstromozás után sértetlenül visszaküldöm. Rényi Károly Budapest, V., Vigadó-utca 1. (A fővárosi Vigadó épületében.)

Toldi Lajos Budapesten.

- Évkönyvei.** A magyar kir. földművelésügyi miniszter fenható-sága alatt álló m. kir. országos meteorologiai és földmágnességi intézet — Hivatalos kiadvány. XXXVI. kötet. 1906. évfolyam. II. rész. Az ógyallai observatoriumon végzett meteorologiai és földmágnességi megfigyelések eredményei. (4-r. XVI, 219 l.) Budapest, 1907. Toldi Lajos biz. 4 k.
- Ugyanaz. XXXV. kötet. 1905. évfolyam. IV. rész. Az 1905. évi csapadék-megfigyelések eredményei. (4-r. LX, 201 l.) Bpest, 1907. U. o. 4 k.
- Indokolás** a magyar kir. belügyminiszterium 1908. évi költségvetéséhez. (Az állami költségvetés II. füzetéhez.) (4-r. 88 l.) Bpest, 1907. Toldi Lajos biz. 2 k.
- a magyar kir. pénzügyminiszterium 1908. évi költségvetéséhez. (Az állami költségvetés III. füzetéhez.) (4-r. 123 l.) Bpest, 1907. U. o. 5 k.
- a m. kir. kereskedelemügyi miniszterium 1908. költségvetéséhez. (Az állami költségvetés IV. füzetéhez.) (4-r. 374 l.) Bpest, 1907. U. o. 9 k.
- a m. kir. földművelésügyi miniszterium 1908. évi költségvetéséhez. (Az állami költségvetés V. füzetéhez.) (4-r. 192 l.) Bpest, 1907. U. o. 4 k. 80 f.
- a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterium 1908. évi költségvetéséhez. (Az állami költségvetés VI. füzetéhez.) (4-r. 140 l.) Bpest, 1907. U. o. 3 k. 50 f.
- a m. kir. igazságügyi miniszterium 1908. évi költségvetéséhez. (Az állami költségvetés VII. füzetéhez.) (4-r. 543 l.) Bpest, 1907. U. o. 1 k. 90 f.
- a m. kir. honvédelmi miniszterium 1908. évi költségvetéséhez. (Az állami költségvetés VIII. füzetéhez.) (4-r. 53 l.) Bpest, 1907. U. o. 1 k. 40 f.
- Jelentése,** A m. kir. állami számvevőszék —. Az 1906. évi zárszámadáshoz. (4-r. 565 l.) Bpest, 1907. Toldi Lajos biz. 6 k.
- Kimutatás** az állami alkalmazottak létszámáról az 1904., 1907. és 1908. évi állami költségvetések alapján. Melléklet az 1908. évi állami költségvetéshez. (4-r. 206 l.) Bpest, 1907. Toldi Lajos biz. 5 k.
- Kimutatás** azokról az állami nyugdíjasokról, a kik az 1906. évben nyugalmazottak, továbbá azokról az özvegyekről és árvákról, a kik az említett évtől kezdve állami ellátást élveznek. (4-r. 154 l.) Bpest, 1907. Toldi Lajos biz. 1 k. 90 f.
- Konkoly-Thege Miklós dr.** A nagytagyosi meteorológia obszervatorium ismertetése és jelentése. Többek közreműködésével írta —. (8-r. 230 l. és VIII. tábla.) Budapest, 1908. Toldi Lajos biz. 4 k.
- Konkoly-Thege Miklós ifj.** A meteorologia és a mezőgazdaság. A m. kir. országos meteorologiai és földmágnességi intézet igazgatójának megbízásából. (8-r. 33 l.) Bpest, 1907. Toldi Lajos biz. 1 k.
- Kölségvetés,** Állami — az 1908. évre. Részletezés III. füzet. Pénzügyminiszterium. (4-r. 194 l.) Budapest, 1907. Toldi Lajos biz. 4 k. 80 f.
- V. füzet. Földművelésügyi miniszterium. (4-r. 198 l.) Bpest, 1907. U. o. 5 k.
- VIII. füzet. Honvédelmi miniszterium. (4-r. 453 l.) Bpest, 1907. U. o. 10 k.
- Ladik Gusztáv dr.** A közszolgálati alkalmazottak jogviszonyai. (Az élő magyar jog.) (Lex. 8-r. XXXVI, 469 l.) Budapest, 1908. Toldi Lajos biz. 12 k.
- Rendeleték tára,** Magyarországi —. Negyvenegyedik folyam. 1907. Kiadja a magyar királyi belügyminiszterium. (Az «Országos törvénytar» szerkesztősége.) (8-r. LXXIV, 1292, 1293—2319 l.) Bpest, 1908. Toldi Lajos biz. I—II. kötet 20 k. Vásonba kötve 23 k. 20 f.
- Rendeleték tára,** Magyarországi —. Negyvenkettedik folyam. I—II. füzet. 1908. Kiadja a magyar kir. belügyminiszterium. (Az «Országos törvénytar» szerkesztősége.) (8-r. 195 l.) Bpest, 1908. Toldi Lajos biz. 2 k. 20 f.
- Réthly Antal.** Az 1907. évi magyarországi földrendések. (8-r. 46, XXVIII l.) Bpest, 1908. Toldi Lajos biz. 1 k. 50 f.
- Schaffer Antal.** Jégrobbantó munkálatok ismertetése. A szöveg közé nyomtatott 32 ábrával. (8-r. 78 l.) Bpest, 1908. Toldi Lajos biz. 4 k.
- Somogyi József.** A közigazgatási biráskodás alapelvei. (8-r. 53 l.) Szombathely 1889. Toldi Lajos biz. Bpsten. 2 k.
- Törvények gyűjteménye.** Az 1907. évi —. Kiadja a m. kir. belügyminiszterium. (Az «Országos törvénytar» szerkesztősége.) (8-r. LIII, 984 l.) Bpest, 1908. Toldi Lajos biz. 8. k. Vásonba kötve 9 k. 60 f.

- Törvény-cikk,** A gazda, és a gazdasági cseléd közötti jogviszony szabályozásáról szóló 1907. XLV. — továbbá a gazdasági munkásházak építésének állami támogatásáról szóló 1907. XLVI. t.-c. és a végrehajtásukra vonatkozó 7.185/1907. eln., 47.900/1907., 48.000/1907. és 67.000/1907. számú miniszteri rendeletek. Hivatalos kiadás. (8-r. 76 l.) Bpest. 1908. Toldi Lajos biz. 70 f.
- Törvénytar** 1907-dik évi országos —. (Corpus Juris.) Kiadja: a m. kir. belügyminiszterium. (Az «Országos törvénytar» szerkesztősége.) (4-r. 571 l.) Bpest; 1906. Toldi Lajos biz. 12 k. 40 f.
- Vasútüzleti rendtartás,** A m. kir. miniszteriumnak 1907. évi 6.125. M. E. sz. rendeletével kiadott —. Hivatalos kiadás. (8-r. 46 l.) Bpest, 1908. Toldi Lajos biz. 40 f.
- Zárszámadása,** A magyar szent korona országainak állami —. Az 1906. évre. (4-r. 335 l.) Bpest, 1907. Toldi Lajos biz. 5 k. 60 f.
- Zárszámadás,** 1906. évi állami —. Részletezés. I. füzet. (4-r. 189 l.) Bpest, 1907. Toldi Lajos biz. 3 k.
- Ugyanaz. II. füzet. Belügyminiszterium. (4-r. 113 l.) Bpest, 1907. U. o. 2 k.
- Ugyanaz. III. füzet. Pénzügyminiszterium. (4-r. 245 l.) Bpest, 1907. U. o. 4 k. 20 f.
- Ugyanaz. IV. füzet. Kereskedelemügyi miniszterium. (4-r. 131 l.) Bpest, 1907. U. o. 2 k. 30 f.
- Ugyanaz. V. füzet. Földművelésügyi miniszterium. (4-r. 261 l.) Bpest, 1907. U. o. 4 k. 70 f.
- Ugyanaz. VI. füzet. Vallás- és közoktatásügyi miniszterium. (4-r. 273 l.) Bpest, 1907. U. o. 4 k. 70 f.
- Ugyanaz. VII. füzet. Igazságügyi miniszterium. (4-r. 67 l.) Bpest, 1907. U. o. 1 k. 20 f.
- Ugyanaz. VIII. Honvédelmi miniszterium. (4-r. 77 l.) Bpest, 1907. U. o. 1 k. 40 f.

A vidéki kiadó.

A «Corvina» f. évi 12. számában leközlöttük azt a levelezést, mely két vidéki kartársunk között felmerült, a mikor az egyik a másiknak minden engedmény nélkül szállította a kiadványát, sőt még a csomagolást is felszámította. A levelezés közlése alkalmával megjegyeztük azt, hogy czélszerűnek tartanók, ha kartársaink elmondanák ebben a kérdésben a véleményüket. A következő két levelet kaptuk:

I.

L. N.—Kis ügyben L. N. úrnak kell igazat adnunk. A könyvkereskedőnek élnie kell és sok költsége van, a mit mindenki, de főleg «szaktárs» kell, hogy belásson s tekintetbe vegyen, mert neki is igen kellemetlen volna, ha minden % nélkül kellene szállítania. Ne adjunk ki könyvet, melynél a rendes %-ot nem adhatjuk s ne vegyünk bizományba olyant. Ezt vegyük zsinórmértékül magunkkal szemben s magyarazzuk meg a könyvkereskedői bizományba adó magánkiadónak is. Már a 25% is a minimális engedmény, mely mellett éppen csak hogy létezni lehet.

Megfelelő, jó csomagolást a kiadó ingyen tartozik szolgáltatni.

Kiváló tisztelettel
Joerges Ágoston.

II.

A «Corvina» 1908 április 30-iki számában «A vidéki kiadó» cím alatt megjelent cikkre, valamint az ahhoz fűzött szerkesztői kérdésre szabadjon kérem a következő választomat közzétenni. Hogy a nálam még néhány példányban kapható Gyurácz: Lelki vezér imakönyv 8-ik kiadásánál miért nem adhatok még

a kartársaknak sem engedményt, az a «Corviná»-ban közzétett és Lévai Izsó rimaszombati kartárs úrhoz intézett soraimból eléggé nyíltan és tisztán kiolvasható, sőt talán meg is érthető, ha mind a mellett van még olyan kartárs, a ki az ily nyílt feltárás után is nem akarja és nem kívánja megérteni a helyzetet, akkor annak csak azt válaszolhatom, ha egyszer % engedmény nélkül kénytelen valamely könyvet szállítani, akkor ne árulja, mert hisz erre senki sem kötelezheti. Sajnos, ilyen kiadvány nemcsak nálam, de más kiadónál is található. Az 1907 június 12-iki küldeményemet különben is Lévai Izsó úr előzetes beleegyezésével küldöttem meg, miért is nagyon különösnek találok azt, hogy csak most, majdnem egy év után, szólal fel e miatt a «Corvina» soraiban. A vidéki lapban közzétett hirdetésem második cikkét, a mely nem ily kiváltságos kiadvány, már 25%, de ezenkívül még vagy 20—25 más kiadványomat is hasonló engedménnyel szállítom. Ha kételkedik ebben a cikkező kartárs úr, legyen szives minél előbb, minél nagyobb próbát tenni és meg fog győződni arról, hogy állításom való és be fogja látni, hogy én is tudom azt, hogy a mi fáj az egyiknek, az fájhat a másikkal is. Ezek után minden további levelezést ez ügyben befejeztem, miért is tessék soraimat végválasznak tekinteni.

Kiváló tisztelettel

Kiss Tivadar.

*

Joerges Ágost leveléhez megjegyzésünk nincs. Álláspontja feltétlenül helyes, ellenben szabadjon 1—2 megjegyzést fűznünk Kiss Tivadar kartársunk leveléhez.

Az, hogy sajnos, vannak más kiadónál is olyan kiadványok, a melyek után nincs engedmény, lehetséges, ámbár ilyet nem ismerünk, de ha volna is, az semmi esetre sem követendő példa. Hiszen vannak olyan «kiadók» is, a kik a legkülönbébb kibuvókat használják, hogy kartársaiknak még készpénzért se adják kiadványaikat. Ezek azonban nem kiadók, hanem szatócsok, a kiknek sem kollegiális, sem kereskedelmi érzékük nincs. Szinte resteljük, hogy ilyen czégek is vannak az országban, s hogy olyan panaszokkal is kell az egyesületnek foglalkozni, a mikor a «kiadó» nem akar adni egyazon városban lakó kartársnak a nála megjelent könyvből. Versenyezni szabad, a tisztességes kereskedelemnek van elég módja, elég fegyvere arra, hogy versenyre kelljen, csak egyet nem szabad semmi esetre megtenni, hogy megtagadjuk a kartársunknak olyan cikkeknek a kiszolgáltatását, a melyet ő sehol másutt megszerezni nem tud.

Nem szerencsés tehát Kiss kartársunknak a védekezése, a mikor más «kiadók»-ra hivatkozik, mert teljesen tisztában vagyunk vele, hogy ő nem azonosítja magát ezekkel a «kiadók»-kal.

De nem szerencsés az a védekezése sem, a hol azt mondja, «ha egyszer % engedmény nélkül kénytelen valamely könyvet szállítani, akkor ne árulja, mert hisz erre senki sem kötelezheti». Az bizonyos, hogy erre senki sem kötelezheti, de honnan sejtse azt a könyvtáros, mikor a rendelést felveszi, hogy a kiadó nemcsak hogy engedményt nem ad, hanem

még a csomagolást is felszámítja. És föltéve azt, hogy tudja a szortimenter, hogy ráfizet a kérdéses rendelésre, akkor sem tagadhatja meg a szállítást, mert kötelessége szállítani, mert a vevőjét feltétlenül ki kell szolgálnia. Jó, czéltudatosan, előrelátással munkálkodó könyvkereskedő vevőjét semmi esetre sem utasítja el mindaddig, míg a vevő a bolti árt veszi alapul.

Végül még csak egy megjegyzésünk van. Föltéve, de meg nem engedve, hogy előfordulhat olyan eset, a mikor a kiadó csakugyan nem adhat valamely kiadványából engedményt, olyan kiadót nem fog találni, a ki még a csomagolást is felszámítja. Nem kívánunk választ Kiss kartársunktól, de kérjük tőle, mit mondana ő, ha például a budapesti kiadók az összes küldeményeiknél csomagolást számítanának fel? Nem kívánjuk a választ nemcsak azért, mert «minden további levelezést ez ügyben befejeztem», hanem azért is, mert erre csak egy válasz létezik, hogy olyan magyar kiadót nem talál.

Irodalmi hamisítások.

(Vége.)

Érdekesebb ennél az ötödik fejezet, melyben Psalmazarról, a híres Formozáról esik szó. Psalmazar Györgynek nevezte magát s benszülött Formozának adta ki magát, hogy csak Angolország figyelmét feléje irányítsa. Minthogy az állítólagos hazájából közölt mesebeli tudósításai a társadalomban hitelre találtak, kiadta 1704-ben a «Historical and geographical description of Formosa, an Island subject to the Emperor of Japan» című könyvét, melyből Farrer fölséges szemelvényeket közöl. Ezen könyv a leghihetlenebb meséket tartalmazta. Későbbben aztán csalását be is vallotta.

Szerző a hatodik fejezetben a politikai hamisításokat tárgyalja; főképen az I. Károlynak tulajdonított «Eikon Bisilike» című művel foglalkozik kritikailag. A hetedik fejezetben rövid áttekintést ad az egyházi irodalom hamisításairól.

A nyolcadik fejezetben Chatterton tragédiájával foglalkozik a szerző. Chatterton (1752—1770) tizenhat éves korában leírta a XV. században élő Rowley Tamás szerzetes költeményeit s azokat, mint sajátjait, közrebocsátotta. Ezen költemények különben csak halála után lettek kinyomtatva és sok ideig vitatkoztak azok eredetiségén. Most azonban már teljesen tisztázódott, hogy a költeményeket tényleg nem ő írta.

A kilencedik fejezet arról szól, hogy Lauder Villiams, a XVIII. század legelső tudósa, Miltont plagiatornak nyilvánítja és ezen állításába annyira beleélte magát, hogy azon forrásokat, melyeket Milton a «Paradise lost» című műve megírásánál állítólag használt, szándékosan hamisította. Daczára annak, hogy eljárását konokul védte, nem tudott célt érni s így Kelet-Indiába ment, hol nyomorúság és megvetés közt meghalt.

A tizedik fejezet Byron és Shelley hamisított leveleinek a története. Ezen leveleket White könyvkereskedő 1848-ban megvette abban a hiszemben, hogy eredetiek. Farrer véleménye szerint ez az eset intő példa azon kellemes bolondság ellen: autographumokat gyűjteni.

A tizenegyedik fejezet első fele Wagenfeld Frigyes hamisításait tárgyalja, a fejezet második fele pedig a hamisított Luther-autographumokat ismerteti.

A tizenkettedik fejezet hőse Vrain-Jenis-Lucas (született 1818) francia hamisító, ki Charles Mihály tudósnek kilencz év alatt nem kevesebb, mint 27-230 hamisított levelet adott el 140.000 frankért s e miatt két évi fogházra is volt ítélve. Lucas hamisított leveleinek jegyzéke Bordier és Mabilie ily című művében: «Fabriques des faux autograppes» 17 oldalt foglal el.

A tizenharmadik fejezetben vázolt hamisítások Antoinette Máriát illetőleg, részben a világtörténelemből már ismeretesek. Farrer egyes részleteket közöl a különféle levélgyűjteményekről, melyek közül gróf Vogt-é Hunolsteinből még most is számos antiquárkatalogusban előfordul.

A tizenegyedik fejezet Ireland H. W. «halhatatlan csiny»-jét tárgyalja. Nevezett Ireland Samu könyvkereskedő fia volt; 1796 április 2-án a londoni Drury-Lane-színházban előadott egy állítólag ujonnan felfedezett Shakespeare-darabot: «Vortigern and Rowena.» A valóságban azonban a darabot az alig 18 éves Ireland írta s a csalásra gyorsan rá is jöttek; a darabot már első előadása alkalmával visszautasították.

Következik a tizenötödik fejezet, a ballada-hamisításokról. Ebben a fejezetben szerző kizárólag az angol irodalomra szorítkozik. Az utolsó fejezetben egyéb hamisításokat sorol fel. Ezek olyan esetek, melyek hosszabb leírásra nem alkalmasak, tehát elég, ha azokról röviden említés történik.

Mint az egyes fejezetek ismertetéséből látjuk, Farrer műve nagyon sok oly epizódról ad felvilágosítást, melyek az irodalomtörténetben leginkább homályosan vannak feltüntetve. Farrer művét Lang András igen érdekes bevezetéssel látta el. A fordítást Kleemeier J. Fr. végezte, ki már több jeles munkával gazdagította a szakirodalmat.

Ajánljuk tehát e rendkívül értékes munkát kartársainknak szíves figyelmébe, mert mi könyvkereskedők épúgy meríthetünk belőle tanulságot, mint akár a bibliophilek és irodalmárok.

St. K.

A régi könyvkötőmesterek művészete.

Valahányszor kezembe jut a német könyvivar számos szaklapjainak akármelyike is, mindig bizonyos irigység fog el. Mi, magyarok, még csak a könyvterjesztés kezdetén állunk, még keresnünk kell az utat, a melyen át a könyvet a közönséghez vigyük, minden talpalatnyi földet óriási küzdelemmel kell meghódítanunk, sokszor, legtöbbször a kereskedői raffineria minden eszközét igénybe véve. A németek már ezeken rég túl vannak, náluk ma már a könyv éppen olyan fogyasztási cikk, mint a kenyér; nekik ma már nem a terjesztés adja a legnagyobb gondot, hanem hogy kielégítsék már a külsőségekben is a közönségnek szinte művészetig fokozott igényeit.

A könyvkultusz ébrentartásában Németországban állandóan és hathatósan közreműködik azonban minden tényező; az állam áthatva annak kulturális fontosságától, a könyvivar és könyvkereskedelem minden factora elsősorban jól felfogott üzleti érdekből; a közönség, a mely a műveltségnek már azon

a színvonalán van, a mikor *szellemi* élvezetének kielégítésére éppen olyan áldozatra kész, mintha *testéről* volna szó.

Az állam a népiskolák, középiskolák, számos egyetem s nyilvános könyvtárak fentartásával; a közönség a különféle irodalmi és bibliophil egyesületek által; a könyvivar és kereskedelem a szakiskolák és egyéb nyilvános intézmények, szaklapok fentartásával, időszakonkénti kiállítások rendezésével.

Ilyen, a könyvkultuszt előmozdító kiállítást rendezett a német könyvivar-múzeum az elmúlt év végén Leipzigban, a mely pusztán a régi könyvkötőmesterek művészetének volt szentelve. Erről a kiállításról dr. Erich Willrich hosszabb ismertetést ad az Archiv für Buchbinderei 1908. évi 10. számában. Ez a cikk, vagyis jobban mondva az említett kiállítás érdekes leírását adja a könyvkötés művészetének történetének. Azt hisszük, helyes dolgot cselekszünk, ha azt röviden összefoglalva lapunkban is ismertetjük.

A könyv történetében a legnagyobb változást mindenesetre Gutenberg találmánya idézte elő. A nyomdászat feltalálása előtt minden könyvet külön szorgalmas kézzel kellett írni s ha felemlítjük, hogy milyen ritka volt az írástudó ember, megértjük, miért volt olyan nagy értéke minden egyes könyvnek. Természetesen két teljesen egyöntetű könyv nem létezett. Ezeket a könyveket a kópírók különféle színes rajzokkal díszítették s hogy a bece annál nagyobb legyen, gyakran aranyművesek ruházták fel drága táblákkal.

Az új találmány útján a sajtó százszámra ontotta magából a könyvet, azt az olvasni tudók közkinésévé téve. Egyik könyv olyan volt, mint a másik s ezzel megszűnt pusztán néhány gazdag ember tulajdona lenni s a szegényebb ember is megvehette magának. Ez az olcsó, nyomtatott könyv nem tarthatott igényt olyan pompás kötésre, mint annakelőtte a drága kéziratok. Hiszen a harmadik és negyedik században olyan fényűzés kapott lábra a könyvkötés terén, hogy szent Jeromos fájdalmasan panaszojja: «a könyvek drágakövektől csillognak s a meztelen Krisztus meghal a templomok ajtaja előtt».

Az írástudó emberek szaporodásával az írott könyvek száma is állandóan növekedett s már a középkorban az egyszerűbb kéziratokat közönségszerűbb és olcsóbb ruházattal látták el. A könyvnyomtatás feltalálása után ez az egyszerűbb ruházat, a mely bőrrel bevont két fatáblából állott, divatosá lett. A durva metszésű fatáblák erős bőrathuzattal, a mely vagy halavány disznóbőr, vagy barna borjúbőr, a zárócsatok s a különféle veretek a fő jellemvonásai ezeknek a kötéseknek, a melyek legalább némileg igyekeztek a régiékhöz hasonlók lenni. Később már a bőrathuzatot is díszítették s az eddig szokásban levő metszések helyett ehhez is a nyomtatáshoz rokon eljárást alkalmaztak. Melegített mintavassal a megnedvesített bőrön vonalakat húztak, a melyek a kötés tábláját megszelezték, keretekre és mezőnyökre osztották. Ezekbe a mezőnyökbe és keretekbe bélyegzőkkel, a melyekre különféle minták voltak metszve, rózsákat, liliumokat, szent mondásokat, állat- és emberképeket nyomtak bele. Ezek a színnélküli, vaknyomású díszítések maradandók és a bőr alapszínéből erősen kiválnak.

(Folytatjuk.)

VEGYES.

A Magyar Tudományos Akadémia könyvtára 1907-ben.

A rendezett tudománysszakok száma 54; ezek 75,623 munkát foglalnak magukban, és pedig:

Bibliographia 1307, Encyklopaedia 156, Philosophia 1711, Mythologia 123, Theologia 4870, Paedagogia 2471, Széptudomány 991, Anthropologia 572, Jogtudomány 1384, Magyar Jogtudomány 1965, Politika 3049, Magyar politika 2982, Magyar országgyűlés 95, Törtenelem 6487, Magyar Történelem 3514, Életrírás 3324, Földrajz 1122, Magyar Földrajz 609, Térképek 935, Utazás 1385, Statisztika 814, Schematismus 288, Hadtudomány 1055, Régészet 1526, Éremtan 243, Matematika 1261, Természettudomány 252, Természettan 1047, Vegytan 476, Természettudomány 140, Állattan 745, Növénytan 489, Ásvány- és földtan 589, Gazdaságtan 4779, Orvostudomány 2636, Nyelvtudomány 2635, Classica-philologia 1055, Görög irodalom 916, Latin irodalom 979, Új-latin irodalom 836, Magyar nyelvészet 649, Régi magyar irodalom 677, Magyar irodalom 5050, Germán irodalmak 1996, Francia irodalom 1070, Olasz-spanyol irodalom 291, Szláv irodalom 492, Keleti irodalmak 1947, Incunabulumok 445, Akadémiai és társulatok kiadványai 657, Magyar Akadémia kiadványai 389, Magyar folyóiratok 401, Külföldi folyóiratok 206, Bolyaiana 40.

A szakkatalógus áll 113 kötetből és 47 czédulatokból. Az általános czédula-katalogus 195 tokban van elhelyezve.

A könyvtár gyarapodása 1907-ben a következő: Vétel útján 502 mű. Köteles példányként 203 nyomda 8979 művet 1777 kötetben, 7704 füzetben, 349 zeneművet 22 kötetben és 394 füzetben, és 87 térképet 106 lapon küldött be. Magánosok és hatóságok ajándékképpen 199 művet kaptak a könyvtár. 237 akadémiai és tudományos társulattól 866 mű érkezett a könyvtárba. Az Akadémia saját kiadványaiból 27 művel gyarapodott.

A könyvtár olvasóterme az elmúlt évben 224 napon volt nyitva és ez idő alatt 5883 olvasó 8000 munkát használt, míg házi használatra 145 kölcsönző 854 művet vett ki.

Az Akadémia Goethe-gyűjteménye is szaporodott vásárlás és ajándékozás útján. Vásárlás útján 62 művel gyarapodott. A gyűjteményt látogatók száma mintegy 300-ra ment.

A kéziratárban a rendezés folytatódott. 7 szaknak katalógusa teljesen elkészült. A *M. Nyelvt.* című szakban 348 kéziratról és 35 levélről 590; a *Term.-tud.* című szakban 36 kéziratról 52; a *Mennyiségt., Mért., Epit.* című szakban 24 kéziratról 63; az *Éremt.* című szakban 22 kéziratból 39; a *Napló* című szakban 73 kéziratból 438; a *Statistika* című szakban 5 kéziratból 12; a *Régészet* című szakban 19 kéziratból 41 czédula készült. Ehhez járult a *Történet* című szak, amelyben eddig 256 kéziratból 664 czédula készült. Az újabb időkben szerzett irodalmi levelek számára *Irod. levelek* címen új szak állított fel, melyben a levelek az írók szerint betűrendben, az egyes írók levelei pedig időrendben vannak elhelyezve. Ebben a szakban jelenleg 1548 levél van, melyről 450 czédula nyújt felvilágosítást. Itt nyert elhelyezést a töb-

biek közt Budenz és Hunfalvy levelezése is. *Kégl Sándor* úr, a M. Tud. Akadémia levelező tagja szíves volt a keleti kéziratok rendezését folytatni és 250 török kéziratot lajstromozott. A kéziratár látogatóinak száma körülbelül harminczra megy.

Betűszedés drótnélküli táviró útján. Londonban Knudsen dán feltaláló, tudósok, technikusok és pénzemberek jelenlétében bemutatta új találmányát, amelynek a jövőben valószínűleg nagy jelentősége lesz. Ez a találmány egy elmes és mégis egyszerű készülék, amelyet egy közönséges szedőgéppel kapcsolnak össze és ennek emeltyűit mozgásba hozza. A távirat feladója egy közönséges írógépen kopogja le a szöveget. Az írógép emeltyűi azonban Marconi-féle drótnélküli távirás módszer szerint vannak összekapcsolva a szedőgép emeltyűivel. A szedőgép ezután ilyenformán az írógépen lekopogott táviratokat öntött betűsorokban állítja elő. E készülék segítségével tehát egy londoni lap párisi tudósítója a kézirat lekopogásával egyidejűleg azt a munkát is elvégzi, amelyet ez idő szerint Londonban a szedő végez el a kézirat megérkezése után a szedőgépen. Érthető, hogy e révén a távirásnál, a távirat felvételénél, annak a szerkesztőségbe való továbbításánál, úgyszintén a szedésnél szükséges idő legnagyobb része megtakaríthatik. Knudsen bemutatása kitűnően sikerült. A feltaláló meggyőzte a jelenvoltagekat arról, hogy drótnélküli uton ép oly gyorsan képes kiszedni a táviratot a szedőgépen, mint az a szedő, a ki ott áll közvetlenül a gép előtt. A készülék biztosan és pontosan működött. Az bizonyos, hogy a leadókészülék csak olyan messze állott a felvevőkészülékektől, a milyen távolságot a terem nagysága lehetővé tett, de az áram olyképpen volt szabályozva, hogy akár egy angol mértékegységnyi távolságon is egymástól. Az angol laptulajdonosok élénk érdeklődéssel kísérik a találmány sorsát és kihasználására máris alakult egy angol-amerikai szindikátus. Knudsen készülékeinek előállítására előreláthatólag nem fog túlsokba kerülni s a feltaláló azt hiszi, hogy egy leadó- és egy felvevőkészülék előállítási költségei nem fognak kétezer márkán felül emelkedni.

Kereskedelmi alkalmazottak és az új ipartörvény.

A kereskedelmi alkalmazottak sérelmesnek találják magukra nézve az új ipartörvény némely intézkedését. Ez okból az elmúlt vasárnap gyűlést tartottak. A szónokok ismertették a kereskedelmi alkalmazottak szomorú, sőt sok esetben megalázó helyzetét és összetartásra és állásfoglalásra szólítják föl az alkalmazottakat. A gyűlés végül határozati javaslatot fogadott el, mely szerint megbizsa a nagygyűlés a Kereskedő Ifjak Társulatát és a Magyarországi Kereskedelmi Alkalmazottak Szövetségét, hogy az új ipartörvény dolgában a kereskedelmi kormány által egybehivandó ankéten megjelenő szószólói útján mutassanak rá a tervezetnek az alkalmazottakra sérelmes intézkedéseire, terjesszék elő az alkalmazottak érdekeinek fokozottabb megvédésére alkalmas javaslataikat és hassanak oda, hogy az alkalmazottak érdekei az új ipartörvényben minél tökéletesebb biztosításra és védelemre találjanak.

A Ferenczi-féle könyvkeres. Nyiregyházán fiatal segédet keres, ki a magyar és német nyelvet szóban és írásban bírja, az összes könyv- és papirkereskedői teendőkhöz jártassággal bír. Belépése azonnal megtörténhetik. Eredeti bizonyítványokat és arcképet directe kérünk. 331 2-2

Munkaszerető, szerény igényű fiatal könyv- és papirkereskedő-segédet keres. Belépés bármikor.

2-2 332 Kovács Gyula, Nagybánya.

Kiadó urak figyelmébe!

Tisztelettel kérem a t. kiadóczégeket, hogy megjelenő ujdonságaikat 1-1 példányban Rényi Károly bizományosom útján megküldeni szíveskedjenek.

Tisztelettel

Véber Oszkár utóda

Végh Lajos könyvkereskedése

3-2 333

Békésen.

Szelinski György, Wien keres és közvetlen ajánlatot kér:

Jókai művei. Mill. kiadás 15-24. Révai piros-kötésben. 334 2-2

Hirdetések

lapunk részére fölvetetnek a kiadóhivatalban Budapest, V., Honvéd-utca 10.

ZEIDNER

az Új erdélyi naptár kiadóhivatala
BRASSÓ.

5-2 335

Most jelent meg!**Legújabb dalgyűjtemény.**

626 or-zószerte ismert, legszebb régi és legújabb dal stb.

Bolti ár füve 70 f., puha vászonkötés K 1.20.
Kézp. ár 42 f. 7/6, 25/22 drb., öt kg. csomag franco K 9.24. Plakát ingyen.

Nagy haszon. Könnyen eladható.

Ferezezi B. Miskolcra keres:

- 1 **Vörösmarty**, Arab regék Pest, 1866. (Heckenast).
- 1 **Ezeregy éjszaka regéi** teljes magyar fordítás.
- 1 **Vértessy**, Kuruczvilágból 1886.

Ajánl:

- 2 **Pallas Lexikon I—III.** kötet. Eredeti kötés, netto à K 5.50.
- 1 Ugyanaz IV. kötet. Eredeti kötés. Netto à K 5.50.
- 1 **Szilágyi**, Magyar nemzet története. I. kötet. Eredeti piros vászonkötésben netto à K 6.
- 1 — Ugyanaz II. kötet. Eredeti piros vászonkötésben netto à K 6.
- 2 — Ugyanaz V/VI. kötet. Ered. piros vászonkötésben netto à K 6.
- 4 — Ugyanaz VII. kötet. Eredeti piros vászonkötésben netto à K 6.
- 5 — Ugyanaz IX. kötet. Eredeti piros vászonkötésben netto à K 6.
- 1 — Ugyanaz VI. kötet. Aufrecht-kötés netto à K 6.
- 1 — Ugyanaz X. kötet. Aufrecht-kötés netto à K 6. 336

Antalfy József Debreczen keres:

- 1 **Oszták-Magyar monarchia** írásban és képben 21 kötetben, kötve.
- 1 **Corpus Juris** 1907-ik évf. Révai-kötés barna. 337

338 Üzletvezetői

állást keres június hó 15-re egy szakképzett, könyv- és papirkereskedés minden ágában jártas róm. kath. vallású 28 éves hadmentes egyén. Szíves megkeresések «Tartós állás 28.» jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

Romwalter Alfréd műintézete kiadásában Sopronban megjelent és Szabó Gyula tanár által összeállított szépírási és köirási minták, valamint a gyakorló füzetek könyvtári kezelését átvettem és 25% engedménnyel nálam is megrendelhetők.

Heumann Mór, könyvkeres., 339 Szabadkán.

Visszakérjük legkésőbb június hó 15-ig következő könyveknek bizományba szállított példányait: **Argus**, Nemzetiségi politikánk hibái.

Huszadik század 1908. február szám. 340

Deutsch Zsigmond és Társa.

Radics Sándor Kolozsvárott keres olcsón:

- Fliegende-Blätter** 1888—1908-ig.
1 **Ambrózi**, A méh.
1 **Heinrich**, Egyetemes irod. tört. II., III.
2 **Műveltség könyvtára** IV. barna.
1 **Szathmáry**, Bujdosók.
1 **Századok** 1869—1877. 341

Keresek egy gyakorlott könyv- és papirkereskedő-segédet, azonnali belépésre. Fizetési igény, bizonyítvány és arckép Berger Miksa czég Máramarosszigetre küldendő. 342

Ifj. Wagner Antal Baján keres:

- 1 **Magyar Remekírók I/XXXV.**
- 1 **Shakespeare**, Remekírókhoz I/VI. *Aufrecht-kötésben.* 343

Kartársak figyelmébe!

Barabás Abel, Esperantó nyelvtanából a szerzőtől nagyobb mennyiséget átvettem s azt 30%-kal kp. szállítom. 344 *Antalfy József*, Debreczen.

Keresünk:

Beöthy, A magyar államiság fejlődése I. **Nagy Iván**, Magyarország családai című munkából Leményi és Papp család kötetét. 345

Grill Károly könyvkiadóvállata Budapest, IV., Veres Pálné-ü. 16.

Van szerencsénk a t. kartárs urakat értesíteni, hogy a Nagybecskereken 15 év óta fennálló **Schenk H.**-féle könyv- és papirkereskedést átvettük s azt **Almásy és Szepessy** czég alatt bejegyeztük. Bizományaink kezelését **Schenk Ferencz** úr volt szíves elvállalni.

Bizományi küldeményeket további intézkedésig nem fogadunk el. Nagybecskerek, 1908 május hó.

Kiváló tisztelettel **Almásy és Szepessy.** 346

E héten jelent meg bizományi kezelésben:

Nagy Irma

Bűnös szerelmek.

Egy úri leány vallomásai.

Színes borítékban.

Bolti ára 1 korona.

Tábori K. és Székely V.

Az erkölcstelen Budapest.

Illusztrált borítéku 112 oldalas kötet **bolti ára 1 korona 20 fillér.**

Szállítási feltételek: bizományba csak korlátolt mennyiségben. **Kézpénzért 30% és 13/12 100 példánytól kezdve 40%-kal vegyesen is.**

347 Visszakérem

4 héten belül az összes bizományba szállított példányokat:

Tábori, Bűnös Budapest K. 1.

— **Nyomorultak—gazemberek K 1.**

A míg a készlet tart, csakis kézpénzért 30% 13/12 péld. szállíthatok.

Schenk Ferencz könyvkereskedése Budapest, IV., Semmelweis-u. 15.

A ki egy állandó, jó állásra reflektál, nálam alkalmazást kaphat. Egy könyv- és papirkereskedő-segéd, lehetőleg 20—22 éves, fixfizetésre ajánlatokat direkte fizetés megjelöléssel.

Bertsik Emil,
Munkács.

348

Két üzletemben összegyűlt antiquariát circa 8—10 ezer kötetet durchschnitt árban eladom, prima anyag önállósításhoz. Komoly vevőknek az uti költség felét megtérítem. Az összes átvételénél az egész utiköltséget fedezem a ki június 7 és 8-án a pünkösdi ünnepek alatt megjelenik.

Tisztelettel

349 *Radics Sándor*, Kolozsvár.

Ifj. Wajdits József Nagykanizsán keres antiquar vagy új állapotban:

- 1 **Pallas Lexikon** két pótkötet, eredeti kötés. 350

Urban Reinhold Eperjes keres:

Maszyik, Pál ap. levelei II. rész. 351

Kezdő fiatal segédet keresek, ki a fővárosban tanult és a német nyelvet is bírja. Ajánlatokat eddigi működés megjelölésével kérek.

Schenk Ferencz könyvkereskedése, 352 Budapest.

Olcsó folyóiratok.

Könyvkereskedőknek ritka alkalom a vásárlásra. 1905., 1906. és 1907. évi magyar és német folyóiratok. Garantált tiszta és hiány nélküli példányok. 1 koronától 1 korona 60 fillérig kötetenkint. Kívánatra részletes ajánlatot küldök.

3-3 **KRAUSZ VILMOS** 353
Budapest, IX., Ráday-utca 61.